

نام و نام خانوادگی:
 مقطع و رشته: دهم مشترک
 نام پدر:
 شماره داوطلب:
 تعداد صفحه سؤال: ۳ صفحه

جمهوری اسلامی ایران
 اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
 دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
 امتحانات نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳
 www.sarayedanesh.com
 021-2936

نام درس: فارسی
 نام دبیر: آقای کیایی
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۳/۳
 ساعت امتحان: ۸:۰۰ صبح / عصر
 مدت امتحان: ۷۰ دقیقه

نمره به عدد:		نمره به حروف:		نمره تجدید نظر به عدد:		نمره به حروف:		محل مهر و امضاء مدیر	
نام دبیر:		تاریخ و امضاء:		نام دبیر:		تاریخ و امضاء:			
۱	دانش آموزان گرامی، خوش خط و خوانا بنویسید. غلط املایی نمره منفی دارد.								۲
۱	بین واژگان کدامیک از گزینه های زیر «شبکه معنایی» وجود ندارد؟ (الف) گرز- شمشیر- سپر (ب) کیوان- ناهید- بهرام (ج) انگور- عنب- تاکستان (د) پاک- شرق- بلوط								۰,۲۵
۲	معنای واژگان مشخص شده را بنویسید: (الف) «طرّار، جامه و دستار برگرفت و برد»: (ب) «بر سبیل تلطف، جوابش باز داد»:								۰,۵
۳	در کدام بیت، غلط املایی وجود ندارد؟ (الف) وین بوم مهنت از پی آن تا کند خراب/ بر دولت آشیان شما نیز بگذرد (ب) آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام/ بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد (ج) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن/ تأثیر اختران شما نیز بگذرد (د) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ تبع/ این گرگی شبان شما نیز بگذرد								۰,۲۵
۴	در جمله زیر کدام واژه یا واژگان حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید. «اول وقت بود و زنگ نقاشی ما»								۰,۵
۵	مترادف هریک از واژگان زیر را بنویسید: (الف) خیل: (ج) دَلّاک: (ب) بهایم: (د) عمارت کردن:								۱
۶	املاي درست را انتخاب کنید: (الف) من گوش (استماء/ استماع) ندارم لمن تقول (ب) به میرزا عباس (عتاب/ اتاب) کرد که این تلاوت قرآن نیست. (ج) مخذول و نالان، (استرحام/ استرهام) می کرد. (د) خروس (مقلوب/ مغلوب) را با دشنه ای که در جیب داشتم از رنج برهانیدم.								۱
۷	کدام عبارت بصورت درست معنا نشده است؟ (الف) دفع مضرت عامل بفرمود: دستور داد جلوی صدمه مسئول را بگیرند (ب) چرا زبون این ناکس شده ای: چرا این فرد تو را به حرف گرفته است (ج) چون صورت شد: هنگامیکه معلوم شد (د) برفور بیرون رفت: به سرعت خارج شد								۰,۲۵
۸	نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید: «تاریخ، روزی، روستای کوچکی را از روستاهای جنوب به یاد خواهد آورد، که معرکه خوانده می شود»								۱
۹	کدامیک از ترکیب های زیر با بقیه متفاوت است؟ (الف) ستاره غروب (ب) مسافر دیرین (ج) سرور آزادگان (د) ماهی دریا								۰,۲۵
۱۰	نشانه هایی که با آن ها کسی یا چیزی را صدا می زنیم و اسمی که همراه آن ها می آید را می نامند. (الف) حرف ربط- معطوف (ب) صامت- مصوت (ج) نشانه مفعولی- مفعول (د) نشانه ندا- منادا								۰,۵
۱۱	عبارت زیر به کدام شاعر اشاره دارد؟ «در سده هفتم هجری، هنگامیکه شهرهای بزرگ و آباد ایران در آتش بیداد مغولان می سوخت، در سروده خود از رفتار ظالمانه فرمانروایان و تاخت و تاز سپاه مغول، با بیان کوبنده ای انتقاد می کند».								۰,۲۵

۱	نادرست نادرست نادرست نادرست	درست درست درست درست	درستی یا نادرستی گزاره‌های زیر را مشخص کنید: الف) هرگاه در عبارت یا بیتی، یک کلمه به چند معنا به کار رود، آرایهٔ ایهام پدید می‌آید. ب) در آرایهٔ استعاره، هر دو رکن اصلی تشبیه ذکر می‌شود. ج) تمثیل بمعنای تشبیه کردن و مثل آوردن است. د) کاربرد مناسب شبکهٔ معنایی، آرایهٔ مراعات نظیر را پدید می‌آورد.	۱۲												
۰,۵	قافیه و ردیف را در بیت زیر مشخص کنید: تو را بهتر آید که فرمان کنی رخ نامور، سوی توران کنی			۱۳												
۱	<table><tr><td>۱</td><td>سمفونی پنجم جنوب</td><td>لئو تولستوی</td></tr><tr><td>۲</td><td>مائده‌های زمینی</td><td>حسین واعظ کاشانی</td></tr><tr><td>۳</td><td>سه پرسش</td><td>نزار قبانی</td></tr><tr><td>۴</td><td>اخلاق محسنی</td><td>آندره ژید</td></tr></table>			۱	سمفونی پنجم جنوب	لئو تولستوی	۲	مائده‌های زمینی	حسین واعظ کاشانی	۳	سه پرسش	نزار قبانی	۴	اخلاق محسنی	آندره ژید	۱۴
۱	سمفونی پنجم جنوب	لئو تولستوی														
۲	مائده‌های زمینی	حسین واعظ کاشانی														
۳	سه پرسش	نزار قبانی														
۴	اخلاق محسنی	آندره ژید														
۰,۲۵	در کدام گزینه آرایهٔ جان‌بخشی وجود ندارد؟ الف) درختان را دوست می‌دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند ب) در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده است ج) شفق، آینه‌دار نجابت د) بر تالابی از خون خویش در گذرگاه تاریخ ایستاده‌ای			۱۵												
۰,۵	هریک از عبارت‌های مشخص‌شده کنایه از چیست؟ «بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم» تا سختی کمان شما نیز بگذرد»			۱۶												
۱	<table><tr><td>۱</td><td>میان دلبران به کردار شیر</td><td>مجاز</td></tr><tr><td>۲</td><td>تو قلب سپه را به آیین بدار</td><td>تضاد</td></tr><tr><td>۳</td><td>به خشم از جهان روشنایی ببرد</td><td>تشبیه</td></tr><tr><td>۴</td><td>چپ و راست، جنگ سواران گرفت</td><td>اغراق</td></tr></table>			۱	میان دلبران به کردار شیر	مجاز	۲	تو قلب سپه را به آیین بدار	تضاد	۳	به خشم از جهان روشنایی ببرد	تشبیه	۴	چپ و راست، جنگ سواران گرفت	اغراق	۱۷
۱	میان دلبران به کردار شیر	مجاز														
۲	تو قلب سپه را به آیین بدار	تضاد														
۳	به خشم از جهان روشنایی ببرد	تشبیه														
۴	چپ و راست، جنگ سواران گرفت	اغراق														
۰,۲۵	حماسه بمعنای است. الف) دلاوری ب) شجاعت ج) ستیز د) الف و ب			۱۸												
۰,۲۵	ویژگی حماسه کدام است؟ الف) داستانی ب) قهرمانی، ملی ج) خرق عادت د) هر سه گزینه			۱۹												
۰,۵	هنگامیکه کیخسرو در ایران بر تخت نشست، در سرزمین بر تخت پادشاهی نشسته بود. الف) اشکبوس - روم ب) افراسیاب - روم ج) اشکبوس - توران د) افراسیاب - توران			۲۰												
۰,۵	پهلوان شیرزن حماسهٔ ملی ایران، دختر است. الف) فرانک - هجیر ب) گردآفرید - هجیر ج) گردآفرید - گژدهم د) فرانک - گژدهم			۲۱												
۰,۵	مفهوم مصرع «خورد گاو نادان ز پهلوی خویش» را توضیح دهید.			۲۲												
۰,۵	چرا رستم از رهام برآشفست؟			۲۳												
۰,۵	مصرع دوم بیت زیر را براساس واژگان داده‌شده بازنویسی کنید: بداندیش را آتش خرمن اند (گران - دل - دشمن‌اند - بر - خدنگی)			۲۴												
۱	مفهوم کنایی مصرع‌های زیر را بنویسید: الف) کآفتاب نعمتم شد زیر میخ: ب) سر هم‌نبرد اندر آری به گرد:			۲۵												

۱	هَریک از واژگان را به مترادف خود وصل کنید: <table> <tr> <td>۱</td><td>رایزن</td><td>خفتان</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>سردمدار</td><td>حصار</td></tr> <tr> <td>۳</td><td>گبر</td><td>مشاور</td></tr> <tr> <td>۴</td><td>باره</td><td>سردسته</td></tr> </table>	۱	رایزن	خفتان	۲	سردمدار	حصار	۳	گبر	مشاور	۴	باره	سردسته	۲۶
۱	رایزن	خفتان												
۲	سردمدار	حصار												
۳	گبر	مشاور												
۴	باره	سردسته												
۰,۵	«مُمال» واژگان زیر را بنویسید: الف) مزاح: ب) اسلامی:	۲۷												
۰,۵	اجزای بیت زیر را مطابق زبان معیار، بازنویسی کنید (نیاز به تغییر واژگان نیست): چو رهام گشت از کشانی ستوه بیچید زو روی و شد سوی کوه	۲۸												
۴	معنا و مفهوم ابیات و جملات زیر را به نثر روان بنویسید: الف) همه کس را به سزا، حق شناس باش. خاصه قرابت خویش را. ب) چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می افتد. ج) بادی که در زمانه بسی شمع ها بکشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد د) دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. ه) خَلَف صدق نیاکان هنرور خود بود. و) مپندار این شعله افسرده گردد که بعد از من افروزد از مدفن من ز) مرا مادرم نام، مرگ تو کرد زمانه مرا پتک ترگ تو کرد ح) پادشاه خجل گشت و دفع مضرت عامل بفرمود در حال.	۲۹												

جمع بارم : ۲۰ نمره

اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
کلید سؤالات نوبت دوم سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳

www.sarayedanesh.com

نام درس:

نام دبیر:

تاریخ امتحان: / / ۱۴۰۴

ساعت امتحان: عصر

مدت امتحان: دقیقه

محل مهر و امضاء مدیر

نمره به حروف:

نمره تجدید نظر به عدد:

نمره به حروف:

نمره به عدد:

نام دبیر:

تاریخ و امضاء:

نام دبیر:

تاریخ و امضاء:

دانش آموزان گرامی، خوش خط و خوانا بنویسید. غلط املایی نمره منفی دارد.

۰,۲۵

(د) پاک - شرق - بلوط

(ج) انگور - عنب - تاکستان

بین واژگان کدامیک از گزینه های زیر «شبهه معنایی» وجود ندارد؟
(الف) گرز - شمشیر - سپر
(ب) کیوان - ناهید - بهرام

۰,۵

(ب) «بر سبیل تلطف، جوابش باز داد»: مهربانی

(الف) «طَرَّار، جامه و دستار برگرفت و برد»: دزد

۰,۲۵

در کدام بیت، غلط املایی وجود ندارد؟
(الف) وین بوم مهنت از پی آن تا کند خراب / بر دولت آشیان شما نیز بگذرد
(ب) آب عجل که هست گلوگیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد
(ج) ای مفتخر به طالع مسعود خویشتن / تأثیر اختران شما نیز بگذرد
(د) ای تو رمه سپرده به چوپان گرگ تبع / این گرگی شبان شما نیز بگذرد

در جمله زیر کدام واژه یا واژگان حذف شده است؟ نوع حذف را مشخص کنید.
«اول وقت بود و زنگ نقاشی ما (بود: حذف به قرینه لفظی)»

۰,۵

(ب) بهایم: چهارپایان

(د) عمارت کردن: آباد کردن

مترادف هریک از واژگان زیر را بنویسید:

(الف) خیل: دسته

(ج) دلاک: کیسه کش

۱

(ب) به میرزا عباس (عتاب / اتاب) کرد که این تلاوت قرآن نیست.
(د) خروس (مقلوب / مغلوب) را با دشنه ای که در جیب داشتم از رنج برهانیدم.

املاي درست را انتخاب کنید:
(الف) من گوش (استماء / استماع) ندارم لمن تقول
(ج) مخذول و نالان، (استرحام / استرهام) می کرد.

۰,۲۵

(ب) چرا زبون این ناکس شده ای: چرا این فرد تو را به حرف گرفته است
(د) برفور بیرون رفت: به سرعت خارج شد

کدام عبارت بصورت درست معنا نشده است؟
(الف) دفع مضرت عامل بفرمود: دستور داد جلوی صدمه مسئول را بگیرند
(ج) چون صورت شد: هنگامیکه معلوم شد

۱

نقش دستوری واژگان مشخص شده را بنویسید:
«تاریخ، روزی، روستای کوچکی را از روستاهای جنوب به یاد خواهد آورد، که معرکه خوانده می شود»
روزی: قید / روستا: مفعول / جنوب: مضاف الیه / یاد: متمم

۰,۲۵

(د) ماهی دریا

(ج) سرور آزادگان

(ب) مسافر دیرین

کدامیک از ترکیب های زیر با بقیه متفاوت است؟
(الف) ستاره غروب
(ب) ستاره غروب

۰,۵

(د) نشانه ندا - منادا

(ج) نشانه مفعولی - مفعول

(ب) صامت - مصوت

نشانه هایی که با آن ها کسی یا چیزی را صدا می زنیم و اسمی که همراه آن ها می آید را می نامند.
(الف) حرف ربط - معطوف
(ب) صامت - مصوت

۰,۲۵

عبارت زیر به کدام شاعر اشاره دارد؟ سیف الدین محمد فرغانی
«در سده هفتم هجری، هنگامیکه شهرهای بزرگ و آباد ایران در آتش بیداد مغولان می سوخت، در سروده خود از رفتار ظالمانه فرمانروایان و تاخت و تاز سپاه مغول، با بیان کوبنده ای انتقاد می کند».

۱

نادرست

درست

درستی یا نادرستی گزاره های زیر را مشخص کنید:

نادرست

درست

(الف) هرگاه در عبارت یا بیتی، یک کلمه به چند معنا به کار رود، آرایه ایهام پدید می آید.

نادرست

درست

(ب) در آرایه استعاره، هر دو رکن اصلی تشبیه ذکر می شود.

نادرست

درست

(ج) تمثیل بمعنای تشبیه کردن و مثل آوردن است.

نادرست

درست

(د) کاربرد مناسب شبهه معنایی، آرایه مراعات نظیر را پدید می آورد.

۱۳	قافیه و ردیف را در بیت زیر مشخص کنید: تو را بهتر آید که فرمان کنی رخ نامور، سوی توران کنی قافیه: فرمان - توران / ردیف: کنی	۰,۵												
۱۴	هریک از آثار زیر را به نویسنده آن وصل کنید: <table> <tr> <td>۱</td><td>سمفونی پنجم جنوب قبابی</td><td>لئو تولستوی</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>مائده‌های زمینی ژید</td><td>حسین واعظ کاشانی</td></tr> <tr> <td>۳</td><td>سه پرسش تولستوی</td><td>نزار قبابی</td></tr> <tr> <td>۴</td><td>اخلاق محسنی کاشانی</td><td>آندره ژید</td></tr> </table>	۱	سمفونی پنجم جنوب قبابی	لئو تولستوی	۲	مائده‌های زمینی ژید	حسین واعظ کاشانی	۳	سه پرسش تولستوی	نزار قبابی	۴	اخلاق محسنی کاشانی	آندره ژید	۱
۱	سمفونی پنجم جنوب قبابی	لئو تولستوی												
۲	مائده‌های زمینی ژید	حسین واعظ کاشانی												
۳	سه پرسش تولستوی	نزار قبابی												
۴	اخلاق محسنی کاشانی	آندره ژید												
۱۵	در کدام گزینه آرایهٔ جان‌بخشی وجود ندارد؟ (الف) درختان را دوست می‌دارم که به احترام تو قیام کرده‌اند (ب) در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده است (ج) شفق، آینده‌دار نجابت (د) بر تالابی از خون خویش در گذرگاه تاریخ ایستاده‌ای	۰,۲۵												
۱۶	هریک از عبارات‌های مشخص‌شده کنایه از چیست؟ «بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم» تا سختی کمان شما نیز بگذرد» سپر کردن: تحمل کردن / سختی کمان: قدرت و زور	۰,۵												
۱۷	هریک از آرایه‌های زیر را به مصرع مربوط به آن وصل کنید: <table> <tr> <td>۱</td><td>میان دلیران به کردار شیر تشبیه</td><td>مجاز</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>تو قلب سپه را به آیین بدار مجاز</td><td>تضاد</td></tr> <tr> <td>۳</td><td>به خشم از جهان روشنایی ببرد اغراق</td><td>تشبیه</td></tr> <tr> <td>۴</td><td>چپ و راست، جنگ سواران گرفت تضاد</td><td>اغراق</td></tr> </table>	۱	میان دلیران به کردار شیر تشبیه	مجاز	۲	تو قلب سپه را به آیین بدار مجاز	تضاد	۳	به خشم از جهان روشنایی ببرد اغراق	تشبیه	۴	چپ و راست، جنگ سواران گرفت تضاد	اغراق	۱
۱	میان دلیران به کردار شیر تشبیه	مجاز												
۲	تو قلب سپه را به آیین بدار مجاز	تضاد												
۳	به خشم از جهان روشنایی ببرد اغراق	تشبیه												
۴	چپ و راست، جنگ سواران گرفت تضاد	اغراق												
۱۸	حماسه بمعنای است. (الف) دلاوری (ب) شجاعت (ج) ستیز (د) الف و ب	۰,۲۵												
۱۹	ویژگی حماسه کدام است؟ (الف) داستانی (ب) قهرمانی، ملی (ج) خرق عادت (د) هر سه گزینه	۰,۲۵												
۲۰	هنگامیکه کیخسرو در ایران بر تخت نشست، در سرزمین بر تخت پادشاهی نشسته بود. (الف) اشکبوس - روم (ب) افراسیاب - روم (ج) اشکبوس - توران (د) افراسیاب - توران	۰,۵												
۲۱	پهلوان شیرزن حماسهٔ ملی ایران، دختر است. (الف) فرانک - هجیر (ب) گردآفرید - هجیر (ج) گردآفرید - گژدهم (د) فرانک - گژدهم	۰,۵												
۲۲	مفهوم مصرع «خورد گاو نادان ز پهلوی خویش» را توضیح دهید. انسان نادان خودش به خودش ضربه می‌زند.	۰,۵												
۲۳	چرا رستم از رهام برآشت؟ زیرا متوجه شد که او نه مرد رزم، بلکه مرد بزم است.	۰,۵												
۲۴	مصرع دوم بیت زیر را براساس واژگان داده‌شده بازنویسی کنید: بداندیش را آتش خرمن‌اند خدنگی گران بر دل دشمن‌اند (گران - دل - دشمن‌اند - بر - خدنگی)	۰,۵												
۲۵	مفهوم کنایی مصرع‌های زیر را بنویسید: (الف) کافتاب نعمتم شد زیر میغ: به سر رسیدن روزگار خوشی (ب) سر هم‌نبرد اندر آری به گرد: شکست دادن دشمن	۱												
۲۶	هریک از واژگان را به مترادف خود وصل کنید: <table> <tr> <td>۱</td><td>رایزن مشاور</td><td>خفتان</td></tr> <tr> <td>۲</td><td>سردمدار سردسته</td><td>حصار</td></tr> <tr> <td>۳</td><td>گیر خفتان</td><td>مشاور</td></tr> <tr> <td>۴</td><td>باره حصار</td><td>سردسته</td></tr> </table>	۱	رایزن مشاور	خفتان	۲	سردمدار سردسته	حصار	۳	گیر خفتان	مشاور	۴	باره حصار	سردسته	۱
۱	رایزن مشاور	خفتان												
۲	سردمدار سردسته	حصار												
۳	گیر خفتان	مشاور												
۴	باره حصار	سردسته												
۲۷	«مُمال» واژگان زیر را بنویسید: (الف) مزاج: مزيج (ب) اسلامی: اسليمی	۰,۵												

۲۸	اجزای بیت زیر را مطابق زبان معیار، بازنویسی کنید (نیاز به تغییر واژگان نیست): چو رهام گشت از کشانی ستوه بیپچید زو روی و شد سوی کوه چو رهام از کشانی ستوه گشت، زو روی بیپچید و سوی کوه شد.	۰,۵
۲۹	معنا و مفهوم ابیات و جملات زیر را به نثر روان بنویسید: الف) همه کس را به سزا، حق شناس باش. خاصه قرابت خویش را. حق هر کسی را به جا بیاور مخصوصا خویشاوندان خود را. ب) چندان تناوری و بلند/ که به هنگام تماشا/ کلاه از سر کودک عقل می افتد. آنقدر محکم و بلند هستی که عقل نارسیده توانایی درک عظمت تو را ندارد ج) بادی که در زمانه بسی شمع‌ها بگشت هم بر چراغدان شما نیز بگذرد روزگار که جان‌های زیادی را از مردمان ستانده است، عاقبت جان شما را نیز خواهد گرفت. د) دست‌تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند. او فقیر بود و توانایی کمک کردن به مرا نداشت. ه) خَلَف صدق نیاکان هنرور خود بود. جانشین راستین اجداد هنرمند خود بود. و) مپندار این شعله افسرده گردد که بعد از من افروزد از مدفن من تصور نکن آتش عشق به میهن خاموش شود، بلکه این عشق پس از مرگ من همچنان شعله‌ور خواهد ماند. ز) مرا مادرم نام، مرگ تو کرد زمانه مرا پتک ترگ تو کرد مادر من نام مرا «مرگ» تو گذاشت و روزگار مرا به پتکی بدل کرد که بر سر تو فرود آید. ح) پادشاه خجل گشت و دفع مضرت عامل بفرمود در حال. پادشاه شرمگین شد و دستور داد تا به سرعت جلوی صدمهٔ مسئول را بگیرند.	۴

موفق باشید